

Şubat 2025

Sayı 4

KALENDER

Kartal Anadolu Lisesi
öğrencilerinden e-dergi

KAPAK : Halide
Edip Adıvar

Kurtuluş
Savaşında
İstanbul

Bir Mimar
Sinan Şaheseri

Bermuda Üçgeni

Ölmeye Yüz
Tutmuş Bir
Savaş Sanatı

Plants in
Medicine

The Lost Colony
of Roanake

Euro2024

Çizim : Nehir
Göksügür

NEHİR

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

İçindekiler	02
Yayın Kurulumuz ve Direktörden	03
İstiklal Marşı	04
Kapak Yazısı : Halide Edip Adıvar	05

TARİH

Kurtuluş Savaşı'nda İstanbul	07
Bir Mimar Sinan Şaheseri: Kırkçeşme Su Yolları	09

İNGİLİZCE

The Lost Colony Of The Roanoke	15
Oceania	17
Plants In Medicine Throughout History	19

KÜLTÜR VE SANAT

Bermuda Şeytan Üçgeni	13
Egzotik Diyar	15
Euro 2024	17
II Ayın Sultanı: Ramazan-ı Şerif	19
Ölmeye Yüz Tutmuş Bir Savaş Sanatı	22

KAPANIŞ

Bize Ulaşın!	45
--------------	----

YAYIN KURULU

EDİTÖRLÜK EKİBİ

Yazı Editörleri:
Ahmet Erdem Yavuz
Buğrahan Özdemir
Defne Selçuk

Grafik Tasarım Ekibi:
Ekip Başkanı: Nehir Göksügür
Derin Ela Göyşen
Elif Öner
Esmanur Ün
Selma Nur Doyranlı
Neva Duru Deniz
Pelin Karaismailoğlu
Yasemin Şahin

ORGANİZASYON EKİBİ

Organizasyon Sorumlusu:
Asya Tarımcı

**IT (Bilişim Teknolojileri)
Sorumlusu:**
Miran Aşkın

Sosyal Medya Sorumlusu:
Nehir Göksügür

YÖNETMENDEN :

Sevgili Dergi Kalender Okuru,

Kül altında mahfuz ateş parçası gibi azmimizi koruyup 4. sayımızla karşınızdayız.

Daha önceki sayılarımızdaki gibi tarih, edebiyat, gezi vb. konulardaki dikkat çekici yazılar ve görsellerle karşınıza çıkmanın gururunu yaşıyoruz. Bu sayımızı alt sınıflardaki öğrencilerimizle hazırlayan arkadaşlarımız 5. sayımızda bizlerle olmayacaklar onlara buradan teşekkürlerimizi iletiyorum.

Malumdur ki fikirlerin kuvveti duygularla olan münasebetlerine bağlıdır. Samimi duygular ve büyük heyecanla hareket edip hazırladığımız bu sayımızın sayfalarında keyifle dolaşmanız dileklerimizle. İyi okumalar

Serkan Zengin
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
“Medeniyet” dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri “toprak” diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif Ersoy

Halide Edip ADIVAR

“Toprağımızın üstünde şerefsiz yaşamaktansa toprağın altında yatmayı şeref sayarız.”

sözleri ile gerek dünyada gerekse ülkemizde çok büyük ses uyandırmış olan Türk yazar, akademisyen, siyasetçi ve asker olan Halide Edip Adıvar, 1884 yılının Beşiktaş’ında hayata gözlerini açmıştır. Yaşamı çoğunlukla zorluklarla ve mücadelelerle geçecek olan Halide Edip Adıvar, hayatın acı yüzüyle doğduğu zamandan kısa bir süre sonra annesi Bedirfem Hanım’ı veremden kaybetmesiyle karşılaşmıştır.

Eğitim Hayatı

İlköğrenimini özel dersler aracılığıyla tamamlayan Halide Edip Adıvar, Üsküdar Amerikan Kız Koleji’nde eğitimine devam ederken dönemin padişahı II. Abdülhamit’in iradesi ile okuldan uzaklaştırıldı ve yeniden özel ders almaya devam etti. Aldığı İngilizce eğitimi sayesinde Amerikalı çocuk kitap yazarı Jacob Abbott’un ‘Ana’ isimli eserini çevirdi. Bu çevirisi sayesinde de Halide Edip Adıvar bizzat II. Abdülhamit tarafından 1878 nizamnamesi ile çıkarılan, hayır ve yardım işlerinde başarılı olan kadınlara verilen üç dereceli Şefkat Nişanı ile ödüllendirilmeye layık görüldü. Bu gelişmelerden sonra da İngilizce ve Fransızca eğitimini aksatmayan Halide Edip Adıvar, Üsküdar Amerikan Kız Koleji’nden mezun olan ilk Müslüman kadın olmuştur.

Dönüm Noktası

1908 yılı Halide Edip Adıvar için geri dönüşü olmayan bir yıl olmuştur. Bu zamanlarda yazdığı eserlerinin en önemli konularından biri olan kadının toplumdaki yeri ve kadın hakları üzerine olan yazılarını; başında Servet-i Fünun dergisi başyazarı olan Hüseyin Cahit Yalçın, Tevfik Fikret ve Hüseyin Kazım Kadri’nin ortaklaşa kurduğu, İttihat ve Terakki Partisi ile özdeşleşen Tanit gazetesi ile yayınlamaya başladı. “Halide Salih” imzalı bu yazıları muhafazakar kesim tarafından sertçe eleştirilere maruz kaldı.

31 Mart Ayaklanması sırasında Tanit gazetesine yapılan saldırılardan ötürü öldürülme riskiyle karşı karşıya kalan Halide Edip Adıvar iki oğluyla beraber önce Mısır’a ardından İngiltere’ye gitti. Kadın hakları savunuculuğu ile tanınmış olan yazarımız, İngiliz eğitimci ve aktivist Isabel Fry’ın evine konuk oldu. Bu görüşmeler ve cinsiyet eşitsizliği tartışmaları sırasında İngiliz filozof Bertrand Arthur William Russell ile tanışma şansı elde etmişti.

İstanbul’a Dönüş

1909 yılında İstanbul’a geri dönen Halide Edip Adıvar, siyasi mesaj içeren metinlerinin yanı sıra edebi yazılar da yazmaya başlamıştı. ‘Heyula’ ve ‘Raik’in Annesi’ isimli eserlerini bu zaman diliminde basılmıştır. Kız öğretmen okullarında öğretmenlik, vakıf okullarında ise müfettişlik yapmış olan yazar; İstanbul’un arka sokaklarını ve gizli hayatını tanımıştır ve ileride yazacağı ayrıca kendisinin en ünlü romanlarından birisi olacak **Sinekli Bakkal** eserinin ilham kaynağı olmuştur.

Kadın Hakları

1910 yılında eşi Salih Zeki Bey'in ikinci bir eş istemesi üzerine boşanan Halide Edip Adivar, Halide Salih yerine Halide Edip adını ve imzasını kullanmaya başlamıştır. Edip ismi yazarlığının ve edebiyat hayatının vurgulu olması için seçilmişti. Aynı yıl kitlelerce feminist bir roman olarak adlandırılan, eşi tarafından terk edilen bir kadının sevdiği erkekle sürdürdüğü yaşamı anlatan '**Seviye Talip**' isimli romanını yayımlamıştır.

İngiltere'de kısa bir süre daha kalmış olan Halide Edip Adivar yurduna döndüğünde Balkan Savaşı çoktan başlamıştı. Bu dönemlerde kadın hakları ve kadınların toplumdaki yeri hakkındaki tartışmalar artmış ve bir topluluk olarak kadınların sesi daha fazla çıkmaya başlamıştı. Bu durum sayesinde de Halide Edip, **Teali-i Nisvan Cemiyeti'nin (Kadınları Yükseltme Cemiyeti)** kuruculuğunu yapma fırsatını buldu ve aktif olarak yardım işlerinde çalıştı.

Bu çalışmalar sırasında genç yaşta ölen ressam ve müzisyen, en başarılı eseri "Tenan-i Şebab" olan arkadaşı ilk profesyonel ressam Müdife Kadri'nin hayatından esinlenen **Son Eseri** isimli çalışmasını yine Tanit gazetesinde yayımlamıştır.

Fikirden Cepheye

Türk Ocağı içinde de görev yapmış olan Halide Edip Adivar; Ziya Gökalp, Yusuf Akçura ve Ahmet Ağaoğlu gibi isimlerle tanışıp turancılık düşüncesini benimsemiştir ve **Yeni Turan** isimli eserini yazmıştır. 1911 yılı aynı zamanda **Handan ve Harap Mabetler** isimli eserlerinin yazılış yılıdır.

Birinci Dünya Savaşı yeni başladığı zamanlarda Cemal Paşa isteğiyle Lübnan ve Suriye sınırları içerisinde kız okulları ve yetimhaneler açan Halide Edip Adivar; aile doktoru, ilk bilim tarihçisi ve birinci meclis döneminde ilk sağlık bakanlığı yapacak olan Abdülhak Adnan Adivar ile Bursa'da evlendi.

Lübnan ve Suriye'de görevine devam ederken 13 defa sahnede kendisine yer bulan **Kenan Çobanları** isimli librettosunu yayımladı. Türk ordusu Lübnan cephesini terk ettiği için 4 Mart 1918 yılında İstanbul'a, Darülfünun'a geri döndü ve Batı edebiyatına duyduğu ilgisi arttı. Rusya'da ortaya çıkmış olan ve toprağın köylüye ait olduğunu savunan Narodnikler hareketinden etkilenen Halide Edip Adivar, **Köycüler Cemiyeti**'nde aktif görev aldı.

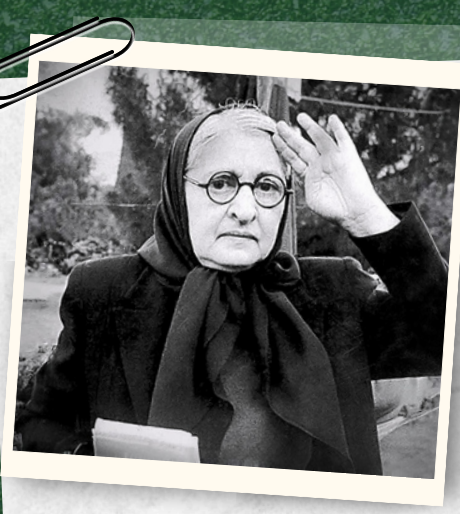
Milli Mücadele

Hayatının bir başka dönüm noktası olan İzmir'in işgalinden sonra gerek hayatında gerekse de eserlerindeki en önemli nokta milli mücadele ve özgürlük düşüncesinin yayılması oldu ki cesaretinden hiç ödün vermeden Karakol isimli gizli örgütle beraber Anadolu sınırları içerisine gizlice silah taşıdılar.

Milli mücadele aydınları arasında Amerikan mandası taraftarlarının çoğunlukta olduğu bir cemiyet olan Wilson Prensipleri Cemiyeti'nin kurucularından birisi oldu. Yazdığı manda destekli ve uzun vadede kazanılan özgürlük tezi uzunca tartışılıp reddedildi. Yıllar sonra Nutuk içinde "Amerikan Mandası için Propagandalar" başlıklı yazıda kendi mektubuna da yer verilmiştir. Hatasını fark eden Halide Edip Adivar yıllar sonra "**Mustafa Kemal Paşa haklıymış.**" sözlerini sarf etmiştir.

En ünlü vecizesini herhangi bir hazırlıkta bulunmadan Sultanahmet Mitinginde söylemiştir. "**Milletler dostumuz, hükümetler düşmanımızdır.**" sözü ile Halide Edip Adivar, Sultanahmet Meydanı önünde onlarca insana karşı, Türk istiklalinin reddedilemez, alıkonulamaz olduğunu söylemesi ile halkı milli mücadele için savaşılmaya çağırmış ve İstanbul'un işgali sonrasında 24 Mayıs tarihinde idama mahkum edilen 6 kişiden birisi olmuştur.

İletişim, Basın & Mücadele

Milli Mücadele sırasında en önemli işlerden birinin de iletişim olduğunu bilen Halide Edip Adivar, Gevye'de bulunduğu Yunus Nadi Bey ile Mustafa Kemal Atatürk onayı ile **Anadolu Ajansı'nı** kurdu. Ajans içinde muhabirlik ve yazarlık yapmış olan Halide Edip Adivar bu süre boyunca telgraflarla aktif iletişimde kalma, milli mücadele fikrini ülke içinde yayma, Batı basınlarına Mustafa Kemal Atatürk'ü ve devrimci düşüncelerini yayma gibi işlerde görev aldığı gibi Yunus Nadi Bey'in çıkardığı **Hakimiyet-i Milliye** isimli milli mücadele dostu gazetenin çıkmasına yardımcı oldu.

1921 Yılında Kızılay başkanlığı yapan Halide Edip Adivar, telgraf aracılığı ile Sakarya savaşında onbaşı olarak görev yaptı. Yunan askerlerinin yıkıp yağmaladığı ve halka verilen zararı raporlamak için **Tetki-i Mezalim** isimli komisyonu görevlendirdi. **Vurun Kahpeye** isimli romanının konusu da bu zamanlarda ortaya çıktı.

Edebiyatla Direniş

Savaş hala bitmemişken yazdığı 1922 yılında basılan en ünlü romanlarından birisi olan **Ateşten Gömlek**, İkdam gazetesi aracılığı ile "Kurtuluş Savaşı Anlatıları" isimli türün kurucu ve önder metni olarak seçildi. Cephe karargahında görevine devam eden Halide Edip Adivar, Dumlupınar Meydan Muharebesi sonrasında İzmir'e gitti ve başçavuş rütbesine layık görüldü. Korkusuz atılımları ve savaşa hem maddi hem de manevi katkılarından ötürü Kurtuluş Savaşı içinde görev almış olan asker ve sivillere verilen **İstiklal Madalyası** ile üstün başarıları ödüllendirildi.

Batı'da Bir Aydın

Savaş sonrasında Türk'ün Ateşle İmtihanı isimli eserini yayımlayan korkusuz yazarımız; Akşam, Vakit ve İkdam gazetelerinde yazı hayatına devam ederken Cumhuriyet Halk Fırkası ile siyasi fikir ayrılıkları yaşadı ve tek partili dönemin kabulü olan Takrir-i Sükun kanununun onaylanması ile Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kurucu ortaklarından olan eşi Abdülhak Adnan Adivar ile beraber siyaset ve iktisat çevresinden uzaklaştılar ve 14 yıl boyunca memleketlerine geri dönmediler. Fransa ve İngiltere'de Türk kültürünü dünyaya tanıtmaya çalışan Halide Edip Adivar bu zaman diliminde iki kez Amerika'yı bir kere de Hindistan'ı ziyaret etti.

Vatan Topraklarında Son Yıllar

Üniversitelerde ders veren Halide Edip Adivar, 1939 yılında ülkesine geri döndü. Geldiği zaman İstanbul Üniversitesi'nde İngiliz Filolojisi kürsüsünü kurdu ve küçüklükten beri eserlerini okuyup incelediği Shakespeare hakkında verdiği açılış dersi ülke çapında büyük yankı uyandırdı. 1950 yılında **Siyasi Vedaname** isimli yazısı ile İzmir milletvekilliği görevinden istifa etti.

Türk istiklali için korkusuzca savaşan, gerek yaptığı konuşmalar gerekse de yazdığı eserlerle birlikte kadın haklarını, toplumsal sorunları ve milli mücadeleyi anlatan değerli yazar, akademisyen ve askerimiz olan Halide Edip Adivar 9 Ocak 1964 tarihinde böbrek yetmezliği nedeniyle vefat etmiş ve eşinin yanına, Merkezefendi Mezarlığına gömülmüştür.

Bilge Kağan İşan

Çizim : Nehir
Göksüçür

Kurtuluş Savaşı'nda İstanbul

İstanbul'un Kurtuluşunun 101. yıl dönümünü geride bıraktık. Halk arasında "Mütareke Dönemi" olarak da bilinen; 2 yıl fiilen ve yaklaşık 3 yıl resmen olmak üzere toplamda 5 yıl süren İstanbul'un işgali sürecini daha iyi anlamamız gerektiğini düşünüyorum.

Maalesef resmi tarih yazımında gerektiği kadar anlatılmayan bu sürecin yanlış anlaşılması sonucu şehre "işbirlikçi" suçlaması yöneltilmesi durumu karşı karşıya kalabiliyoruz. Peki gerçekten İstanbul halkı "işbirlikçi" miydi? İşgalcilere direniş gösterilmedi mi? Yazıda bu sorulara cevap bulmakla beraber işgal altındaki İstanbul'a doğru bir yolculuğa çıkacağız.

BÜYÜK SAVAŞTAN ÖNCE İSTANBUL

İstanbul'u ele geçirmeyi hiçbir devlet Rusya kadar istememiştir. Kendini illegal bir şekilde Üçüncü Roma olarak gören Rus İmparatorluğu, Deli Petro döneminde (1682-1721) İstanbul'u işgal etmeyi ve sıcak denizlere inmeyi resmi devlet politikası haline getirdi ve 1917'deki yıkılışına kadar (günümüzde bile bu hedeften vazgeçmiş değillerdir) bu şehir için Osmanlı ile savaştı.

İstanbul, 19. ve 20. yüzyıllarda iki kez işgal tehdidiyle karşı karşıya kaldı. 1877'de Ruslar bugünkü Yeşilköy'e kadar ilerlediler ancak İngilizlerin müdahalesi sonucu İstanbul'a giremediler. 1912'de Bulgarlar Terkos Gölü'ne kadar ilerlediler ancak ordumuz tarafından geri püskürtüldüler. İngilizler 1907'ye kadar İstanbul'un Ruslara geçmemesi adına Boğazlardaki Osmanlı egemenliğini desteklemeyi ilke edinmişlerdi. Bu durum Osmanlı'nın çöküşünün kaçınılmaz hale gelmesiyle değişmeye başladı ve 1907'de Almanlara karşı İngiliz-Rus ittifakı doğdu. Bu ittifakla birlikte Osmanlı Hariciyesi, yönünü Londra'dan Berlin'e çevirmek zorunda kaldı.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI

Osmanlı'nın 29 Ekim 1914'te savaşa girmesiyle İtilaf Devletleri Osmanlı'yı erkenden savaş dışı bırakmak için harekete geçti. Hazırlanan plana göre Britanya ile Fransa, Çanakkale Boğazına birleşik bir donanma göndererek oradaki savunmaları kısa bir süre içinde çökertecek ve İstanbul'a girecekti.

Lakin Türk savunması beklediklerinden çok daha kuvvetliydi ve Çanakkale'yi geçemeyeceklerdi. Gelibolu Muharebeleri devam ederken İtilaflar arasında imzalanan gizli bir anlaşmaya göre İstanbul, Rus egemenliğine bırakılıyordu. Sonunda "hasta adam"ın fişini çekiyorlardı.

Çanakkale Savunması sırasında bir İngiliz propaganda posteridir "İstanbul'a"

Gelin görün ki İstanbul'a beyaz at üstünde adeta bir Roma İmparatoru gibi girme hayalleri kuran Çar II. Nikola'nın sonu Ekaterinburg'taki bir evin bodrumunda atış tahtası olarak kullanılmak oldu. Üzücüdür ki bu durum kaçınılmaz sonu engelleyemedi. Ortadoğu cephesinin çökmesiyle düşmanın Anadolu'ya sızma ihtimali Osmanlı hükümetini 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesini imzalamaya zorladı. Savaşa girmemizden tam 4 yıl 1 gün sonra gelen mağlubiyetin sorumluları 1 hafta içinde ülkeden kaçtı. Hayalperestliğin sonucunda Türk milletinin en karanlık zamanı başlıyordu.

Çar 2. Nikola

İŞGAL SÜRECİ

Mütareke'den sonra 13 Kasım 1918'de ilk İtilaf gemileri Boğaz'a demirlendi. Aynı gün Adana'dan İstanbul'a dönen eski Yıldırım Orduları Başkomutanı Mirliha Mustafa Kemal Paşa, Haydarpaşa'da Kartal İstimbotunun güvertesindeyken İtilaf gemilerini gördü ve "Geldikleri gibi giderler" dedi. 1918 işgali fiili idi. Yani resmi işgal henüz yoktu. Osmanlı Hükümeti "bağımsız" gözüküyordu. Mustafa Kemal Paşa İstanbul'da bulunduğu 6 ay boyunca Harbiye Nazırı olmak için padişah ve sadrazam ile temas halinde olmuştu. Padişah Vahdettin, Mustafa Kemal Paşa'ya İttihatçı olmadığı için ve 1917 Almanya seyahatinde yaveri olduğu için İttihatçı generallere nazaran daha çok güveniyordu (yine de 11 Mayıs 1920'de kendisini idama mahkum edecek). Ancak Mart 1919'da işbirlikçi Damat Ferit Paşa'nın sadrazam olmasıyla Mustafa Kemal Paşa'nın Türk halkı yararına Harbiye Nazırlığına geçme girişimi başarısız oldu.

İngiliz birlikleri Galata Köprüsü'nde

Bu tarihten sonra M. Kemal Paşa İstanbul hükümetinden umudunu kesti ve Anadolu'ya geçmeye karar verdi. 15 Mayıs 1919'da 9. Ordu Müfettişi sıfatıyla Bandırma Vapuru'na binerek İstanbul'dan ayrıldı. Anadolu'da kongreler düzenleyen Mustafa Kemal Paşa, Meclis-i Mebusan'da Milli Mücadele taraftarı mebuslardan oluşan bir Müdafaa-i Hukuk Grubu kurdurup kendini meclis başkanı seçtirmek ve Misak-ı Milli adı altında kongrelerdeki kararları kabul ettirmek istiyordu. Ancak 12 Ocak 1920'de İstanbul'da toplanan son Meclis-i Mebusan'da Mustafa Kemal Paşa meclis başkanlığına seçilmedi. Hatta Müdafaa-i Hukuk grubu yerine de Felah-ı Vatan grubu kuruldu.

Bir Fransız tankı Beyazıt Meydanında

Milli Mücadele için tehlike yaratacak bu duruma oldukça kızan Mustafa Kemal Paşa, Nutuk'ta, Ankara'daki toplantılarda söz verip yerine getirmeyen mebuslar için; "Sözlerinde durmayan bu efendiler imansızdırlar. Korkaktırlar, cahildirler." dedi. 17 Şubat 1920'de Misak-ı Milli'nin kabul edilmesi üzerine İngilizler 16 Mart 1920'de Mondros Mütarekesi'ni ihlal ederek İstanbul'u resmen işgal etti. Böylece meclis dağıtıldı.

İSTANBUL HÜKÜMETLERİNİN TUTUMLARI

Mart-Ekim 1919 ve Nisan-Ekim 1920 arası sadrazam olan Damat Ferit Paşa koyu bir İngiliz taraftarıydı. İngilizlerin İstanbul'da en sevdiği adamdı. Damat Ferit Ankara ile bir iç savaş çıkarmak için Anadolu'da padişaha bağlı ağalar aracılığıyla isyanlar başlatarak Milli Mücadele'ye zarar verdi.

Damat Ferit Paşa

Bu işbirlikçi faaliyetler 1920 Yunan yaz taarruzunun başarılı olmasına sebep oldu. Damat Ferit dışındaki sadrazamlar Ahmet Tevfik Paşa, Ali Rıza Paşa ve Salih Hulusi Paşalardır. Ali Rıza dışındaki paşalar Ankara ile iyi ilişkiler içinde oldu ve İstanbul direnişine göz yumdular.

DİRENİŞ FAALİYETLERİ

İtilaflar İstanbul'u işgal bölgelerine böldü. Günümüzdeki Fatih ilçesi Fransızlara; Beyoğlu, Beşiktaş ve Şişli İngilizlere; Üsküdar ve Kadıköy ise İtalyanlara bırakıldı. Britanya ile diğer müttefiklerinin arası Kurtuluş Savaşı döneminde oldukça gergindi. Fransa, İngilizlerin gereğinden fazla pay aldıklarını düşünüyordu. İtalya ise İngilizlerin İzmir ve çevresini daha önceden anlaşıldığı üzere kendilerine bırakmak yerine Yunanlara bırakmasından hiç hoşnut değildi.

Bu anlaşmazlıklar İstanbul'daki Türk direnişinin işine gelmiştir. İtalyanlar, Haydarpaşa'dan Anadolu'ya silah ve mühimmat kaçakçılığının farkındalardı ancak İngilizlerin aleyhine olduğu için görmezden geliyorlardı. Fransızlar da özellikle 1921 Ankara Antlaşması'ndan sonra kendi yönetimindeki bölgelerdeki Türk direniş faaliyetlerine göz yumdu.

Örneğin İşgal Kuvvetleri Komutanı General Harrington'un Bakırköy'deki Fransız kuvvetleri komutanı Prioux'yu Mayıs 1921'de Zeytinburnu'ndaki silah deposuna baskın olacağı konusunda uyarmasına rağmen soygun gerçekleşmişti.

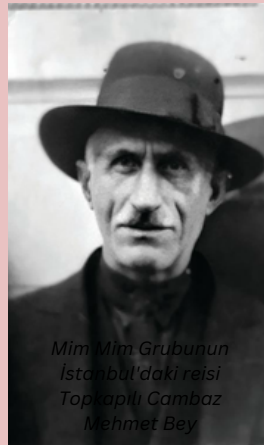
İstanbul'daki ilk direniş teşkilatı Karakol Cemiyeti'dir. Bu cemiyet 1. Dünya Savaşı'nın son zamanlarında Enver Paşa'nın emriyle Teşkilat-ı Mahsusa üyeleri tarafından İstanbul'un olası işgalinde hem şehirde hem de Anadolu'da direnişi örgütlemek için kuruldu.

Ankara hükümetiyle ilişkileri Envercilere olan yakınlığından dolayı soğuk oldu. İngilizlere çalışan Hint ajan Mustafa Sağır'ın (1921'de Ankara'da casusluk yaparken yakayı ele verip idam edilecek) cemiyete sızarak cemiyetin yüksek kademesini yakalattırması sonucunda Karakol Cemiyeti tasfiye oldu.

Karakol'un çöküşünden sonra Ankara hükümeti İstanbul'daki silah temini ve istihbarat faaliyetlerini devraldı. Müdafaa-i Milliye (Mim Mim) Grubu 1920'den 1923'e kadar şehirdeki en önemli direniş grubu oldu. Merkezi Topkapı semtiydi.

İlk büyük faaliyeti Kırım'da Bolşeviklere mağlup olarak İstanbul'a kaçan Rus General Wrangel'in ordusunun İngilizler tarafından "Bolşevik" olarak lanse edilen Kuva-yı Milliye'ye karşı savaştırılmasının engellenmesiydi. Wrangel ordusundaki Müslüman, Çerkes ve Tatarlar ile iletişim kurarak İngilizlerin bu propagandasının ordu içinde yayılmasını engellediler. Şehirdeki çeşitli silah depolarına baskın düzenleyerek Anadolu'ya silah kaçırdılar. Silah kaçırılan gemiler genellikle İtalyan şirketlerine ait oluyordu. Tek başına Mim Mim Grubu, Ankara'ya 38.000 ton silah, cephane, teçhizat ve taşıt kaçırmayı başardı.

Mim Mim Grubunun
İstanbul'daki reisi
Topkapılı Gambaz
Mehmet Bey

ÇANAKKALE KRİZİ VE MUDANYA

Batı cephesindeki kesin Türk zaferinden sonra TBMM Ordusu Çanakkale ve İstanbul'daki tarafsız bölgeleri ihlal etmeye başladı. Bunun üzerine Britanya ile TBMM hükümeti savaşın eşliğine geldi. Ağustos-Eylül 1922'deki bu süreç literatürde "Çanak Krizi" olarak geçmektedir.

Britanya kabinesi TBMM'yi savaş ilanı ile tehdit etmesine rağmen Britanya halkı ve dominyonlar yeni bir savaş istemiyordu. Özellikle Kanada Başbakanı Mackenzie King, Londra'nın asker gönderme talebine şiddetle karşı çıktı ve 1931 Westminster Yasası'na gidecek süreci başlattı. Bu yasa dominyonların Londra'ya bağlılığını azalttı.

Liberal Partili Başbakan Lloyd George'un ülkeyi tekrar savaşa sokmak istemesi nedeniyle koalisyon ortağı Muhafazakar Parti "Carlton Club Bildirisi" ile hükümetten çekildi ve 6 yıllık Lloyd George hükümeti düştü. Bu gelişmeler sonucunda İngilizler Doğu Trakya'yı TBMM'ye bırakmayı kabul etti ve Mudanya'da ateşkes görüşmeleri başladı. 11 Ekim 1922'de Mudanya Mütarekesi imzalandı ve Kurtuluş Savaşı'nın aktif askeri operasyonları son buldu.

KURTULUŞ

Bunun üzerine İtilaflar ile Türkler arasında tekrar savaş tehlikesi baş gösterdi. Türk yetkililer Topkapı Sarayı'ndaki Kutsal Emanetleri ve diğer hazineleri Konya'ya taşıdılar.

Nisan 1923'te Lozan Konferansı tekrar başlayınca savaş ihtimali ortadan kalktı ve 24 Temmuz 1923'te Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasıyla İtilaf kuvvetlerinin İstanbul'u tahliyesi başladı.

6 Ekim'de son İtilaf askeri İstanbul'dan tahliye edildi ve 4 yıl 10 ay 3 hafta 1 gün süren işgal son buldu. 1908'de başlayan hürriyet mücadelesi ve 1919'da başlayan İstiklal Savaşımızdaki Büyük Zaferimiz 29 Ekim'de Cumhuriyet ile taçlandı.

Yaşasın hürriyet!

Türk ordusu İstanbul'a giriyor

Bermuda Üçgeni

Bermuda Üçgeni; köşeleri Miami, Porto Riko'daki San Juan ve Bermuda adaları olan yıllardır gemi, tekne ve uçakların iz bırakmadan kaybolduğu bir bölgedir.

Neredeyse kimsenin açıklama getiremediği bu olaylar için birçok efsane uydurulmuştur. Hatta bu olayları kayıp şehir Atlantis'in orada olduğuna veya dünya dışı varlıklara bağlayanlar bile vardır. Halbuki bu üçgenin sırrı tamamen farklıdır.

Bermuda Üçgeni'nde bilinen ilk dikkat çeken olay 5 Aralık 1945'te ABD donanmasına ait beş bombardıman uçağının 14 mürettebat ile ortadan kaybolmasıyla gerçekleşti. Son telsiz konuşmalarından alınan bilgilere göre uçakların pusulalarının düzgün çalışmadığı bunun üzerine pilotların yönlerini kaybettikleri anlaşıldı. Olay sonrasında yüz binlerce kilometrekare alan arandı fakat ne uçaklara ne de yolculara dair bir iz rastlandı. Peki bu kaybolmaların nedeni neydi?

Araştırmalara göre bölgenin üzerinde okyanusa doğru düşen hava akımlarına neden olan aynı zamanda 'Uçak bombası etkisi' yaratan altıgen bulutların bulunduğu ortaya çıktı. Diğer bir araştırmaya göre bu bölge 'Körfez akıntısı' denilen sıcak su akıntısının geçtiği bir yerdir. Okyanus tabanı bazen ısınır. Bu, hidrat denen bir bileşiğin erimesine neden olur .

Hidrat bileşiği eridiğinde suyun yoğunluğu azalır ve su yüzeyindeki maddeleri suyun dibine çeker. Derinliği 8400 metre olan Porto Riko Çukuru'nun bu üçgen içerisinde bulunması, enkazların bulunmasını daha da zorlaştırmaktadır. Uçaklardaki pusulaların düzgün çalışmaması ise sıcaklık ve basınç değişimi ile ilişkilendirildi. Yapılan araştırmalar sayesinde Bermuda Üçgeni hakkında bilinen yanlışlar düzeltilmiş oldu.

BİR MİMAR SİNAN ŞAHESERİ: KIRKÇEŞME SU YOLLARI

ORTAYA ÇIKIŞI

İstanbul'da baş gösteren su sorunu İstanbul'un fethinden itibaren şehrin nüfusu hızla artmış doğal olarak şehrin su ihtiyacı da artış göstermiştir. Bu sebeple fetihden itibaren şehre birçok su isale hattı inşa edilmiştir.

İlk olarak Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'un eski su yollarının onarılmasını istemiş, ondan sonra gelen Osmanlı sultanları da su yollarına önem vermişlerdir.

Buna rağmen suyun şehre yetmediğini Selaniki'nin kendi devrini anlattığı eserinde bir at tulumu suyun 15 akçeye yani çok yüksek bir ücrete satıldığına dair kayıt düşmesinden ve devrin şairlerinin su sıkıntısını anlatan şiirler yazmasından anlayabiliyoruz. Böyle bir durumda yeni bir su yolunun açılmak istenmesi kaçınılmaz olmuştur.

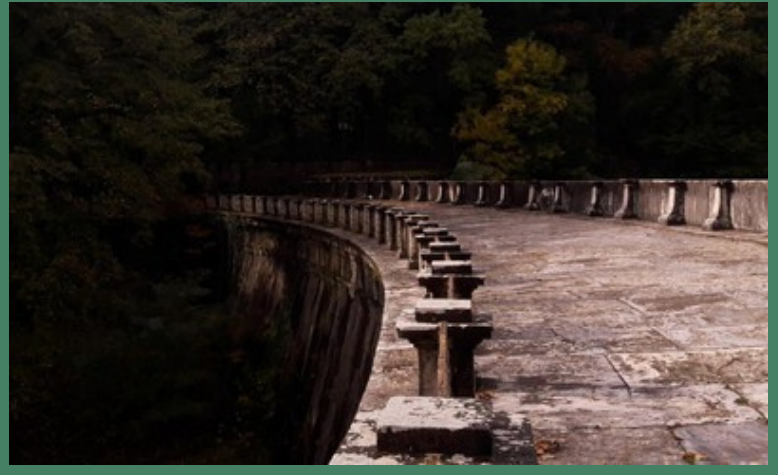
- İstanbul'da yaşanan su sıkıntısı için arayışlar sürerken, bir gün Kanuni Sultan Süleyman av maksadıyla Kağıthane çevresinde dolaşırken eski bir su yolunu görünce İstanbul'a su getirmenin mümkün olup olmadığının araştırılmasını ister.

- Bu iş için de dönemin baş mimarı Koca Mimar Sinan Ağa'yı görevlendirir. Araştırmalarını tamamlayan Mimar Sinan İstanbul'un su ihtiyacını karşılayabilecek bir isale hattının yapılabileceğini ortaya koyar ve görüşlerini padişaha bildirir, bunun üzerine Sultan bir an önce çalışmaya başlamasını emreder.

KIRKÇEŞME İSMİ NEREDEN GELİYOR?

- Kirkçeşme Su Yolu'na bu adın verilmesi Osmanlı döneminde hangi tarihte yapıldığı kesin olarak bilinmeyen –ancak kuvvetle muhtemel Fatih Sultan Mehmet devrinde yapılan- yan yana dört beş çeşmeden geliyor.
- Hal arasında Kirkçeşme adıyla anılan bu çeşmeler, Gazanfer Ağa Medresesi'nin karşısında yer almaktaydı.
- Ne yazık ki bu güzel çeşme 1943 yılında Atatürk Bulvarı'nın yapılışı sırasında yok edilmiştir.

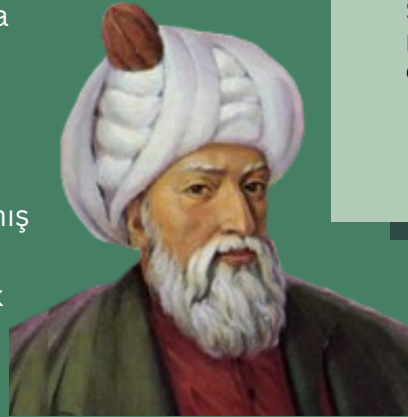

TESİSLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Kirkçeşme tesislerinin yapımına 1554 yılında başlanmış ve 1563'ten önce bitirilmiştir.
- 1563 yılında gerçekleşen selde zarar gören kemerler ise onarılarak 1564 yılında yeniden hizmete sokulmuştur.
- Mimar Sinan'ın bu eseri 50 milyon akçeye mâl olmuş olup yapmış olduğu eserler içinde en maliyetli olanıdır.
- Uzunluğu 55.374 metre olan bu dev isale hattı üzerinde bulunan Mağlova (Muallak) Kemer, Uzun Kemer, Güzelce Kemer gibi 33 su kemeri ile Belgrat Ormanları'nın sularını İstanbul'a taşıyan Koca Sinan şüphesiz ki mimarlık ve mühendislik bakımından eşsiz bir eser ortaya koymuştur.

KIRKÇEŞME SU YOLUNA YAPILAN MUHALEFETLER

- Padişaktan gelen emirle Mimar Sinan'ın derhal çalışmalara başlaması başta Vezir Rüstem Paşa olmak üzere saraydaki bazı yöneticiler, şehre bol su gelirse şehrin nüfusunun artacağını ve iaşesinin zorlaşacağını düşündüklerinden projeye engel olmaya çalışmışlardır.
- Mimarbaşı, çalışmalarına devam ederken dedikodularla birlikte o civarda yeterli su olmadığı iddia edilmeye, Sinan'ın boşa para harcadığı konuşulmaya başlanmıştır.
- Ancak bu iddialar Sinan'ın padişaha bizzat henüz lüle takmış olduğu delikleri gösterip delilleriyle padişahı ikna ederek şüphelerini gidermiştir.

KIRKÇEŞME SU YOLU GÜZERGÂHI

- Kirkçeşme Su Yolu 2 ana koldan oluşmaktadır. Doğu kolunda Topuz, Paşa, ve Kirazlıdere'den akıtılan sular Kirazlıkemer, Develioğlu Kemer, Alacahamam Kemer, Yosunlukemer, Paşa Kemer, Kara Kemer ve Eğri (Kovuk/Kırık) Kemer üzerinden Başhavuza ulaşır.
- Batı kolunda ise Ortadere, Barkaçdere ve Ayvad Deresi'nden akan sular Ayvad Kemer, Kurt Kemer ve Uzun Kemer üzerinden Başhavuza ulaşır. Başhavuzda dinlendirilip çökeltilen sular, önce Mağlova ardından Güzelce Kemer'e gelir. Burada Cebeciköy deresine paralel olarak gelen başka bir kolla birleşerek diğer kemerler vasıtasıyla Eğrikapı Maksemi'ne kadar gelir ve İstanbul'a dağıtılır.

KIRKÇEŞME SU YOLUNDA YER ALAN ABİDEVİ YAPILAR

Başhavuz

Başhavuz, Kırkçeşme Suları sisteminin en önemli yapılarından birisidir.

Doğu kolu ve batı kolunun suları burada toplanır ve lülelerin yardımı ile iki koldan gelen suların debileri ölçülür.

Başhavuz aynı zamanda çökeltme havuzu işlemi de görmektedir.

Mağlova (Muallak) Kemer

Mağlova Kemer şüphesiz Kırkçeşme Su Yolu'nun en popüler yapısıdır.

İki katlı ve her katında dörder büyük gözden ve çok sayıda küçük gözden oluşmaktadır.

Kemer iki defa selden yıkılıp yeniden yapılmıştır.

Kaynaklarda adı Muallak Kemer olarak geçmekle beraber adı Mağlova olarak yaygınlaşmıştır.

Muallak, yani Asma Kemer denmesi ortada iki sıra olarak yer alan dörder büyük gözden dolayıdır.

Uzun Kemer

Adından da anlaşılacağı üzere adını uzunluğundan almıştır.

Kırkçeşme hattındaki en uzun kemer olup tam 711 metredir.

Güzelce Kemer

Gözlüce Kemer olarak da anılan yapı Alibeyköy Deresi'nin üzerinde yükselmektedir.

Eğri Kemer

Kırkçeşme Tesislerinin en önemli 4 kemerinden biri olduğu kabul edilen yapı zaman içinde çok sayıda isimle anılmıştır.

Mimar Sinan tarafından yapılan kemerler arasında "Evvel Kemer" olarak zikredilirken yapının isminin Kovukkemer olduğu üzerinde duranlar da bulunmaktadır.

Ayrıca Kırıkkemer ve çoğunlukla Eğri Kemer olarak da anılmaktadır.

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN'IN SÖZLERİ VE KAPANIŞ

- Bugün dünyada geçmişi 450 yıla yaklaşan ve hâlâ çalışan içme suyu dağıtım şebekesine sahip olan tek şehir İstanbul'dur. Bunu da büyük ölçüde Mimar Sinan'a borçluyuz.
- Yapmış olduğu su yoluyla herkesin sevgisini kazanan Sinan, bu eseriyle Kanuni Sultan Süleyman'ın reayaya karşı olan sevgisini, şefkatini ve dünya ahiret şanını göstermiştir.

- Kemerlerin birçoğunun Belgrat Ormanları'nın içinde yer alması ve yakın çevresinde taş olmamasına rağmen kemerlerin yapılabilmesi bu su yolu için ne kadar emek harcadığının bir göstergesi olsa gerek.

- Kanuni Sultan Süleyman, devrinin en büyük yatırımlarından biri olan Kırkçeşme Su Yolu ile ilgili tarihe şu notu düşmüştür;

“Benim maksadım, bu suyun her mahalleye ulaşmasıdır. Çeşme yapılacak yerde çeşme, yapılması mümkün olmayan yüksek yerlerde, tatlı kuyular olmalı ki, su yolu içine uğrasın. Ta ki her yerde yaşlılar, güçsüz dul hatunlar ve küçücük çocuklar testilerini ve bardaklarını doldurarak, devletimin devamına dua etsinler.”

Egzotik Diyar

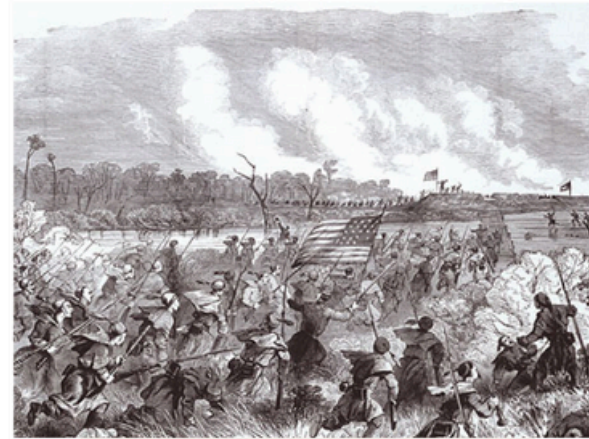
Çoğu kişinin rahatlama ve dinlenme adası olarak bildiği Bali, Küçük Sunda Adalarının en batısında Endonezya'da yer alıyor. Buraya gitmek için İstanbul Havaalanından yaklaşık 12 saatlik bir uçuş yapmanız gerekli. Benim Denpasar Havaalanı'na vardığımda ilk fark ettiğim şey Asya ülkelerine özgü baharatlı bir koku oldu. Muson yağmurlarının etkisi altında olan bir bölge olduğu için her gün yağmurluydu ama hava hep sıcaktı. Bali'deki ilk günümüzde pirinç teraslarına, dünyanın en pahalı kahvesi olarak bilinen "kopi luwak" kahvesinin yapıldığı bir kahveciye ve Ubud merkeze gittik. Bali'ye giden herkesin görmesi gereken pirinç terasları beklediğimden çok daha güzeldi. İsterseniz ücretsiz bir şekilde tarlaların içine girmeden setler halindeki pirinçleri izleyebilirsiniz ama Bali'ye kadar gitmişken pirinç tarlalarının içine girmesiz olmaz. İkinci durağımız olan kahveci, özellikle Endonezya'da meşhur olan palmye misk kedisinin yardımlarıyla üretilen bir kahve sunuyordu. Çalışanlar kahvenin nasıl yapıldığını bizlere detaylı bir şekilde anlattılar ve kediyi görme imkanı verdiler. Çok tatlı görünse de aslında bu kedi oldukça vahşiymiş. Fi Son olarak da Ubud merkezde akşam yemeği yedik. Pirinç, noodle ve tavuk dışında bir şey yedikleri söylenemez ve bu menülere de yansımış. Yerlilerin dediklerine göre sabah ve akşam 2 öğün olmak üzere sadece pirinç yiyorlar.

Gelelim benim en sevdiğim günlerden biri olan ikinci güne. Sabah kahvaltımızı ettikten sonra binlerce maymunun olduğu bir maymun ormanına gittik. Girişte yazan kurallara göre maymunlarla göz göze gelmek (saldırabilirler), yiyecek ve içecek sokmak yasak. Tabii insanlar bu kurallara uymadığı için maymunlar üstlerine atlayıp yiyeceklerini çalabiliyor. Sonraki durağımız bir plajdı. Bali volkanların olduğu bir bölge olduğu için kumlar siyahtı. Üçüncü gün bence en güzel gündü. Dünyanın en ünlü fil gezilerinin olduğu yere gittik. Buraya daha önce David Beckham, Kim Kardashian gibi birçok ünlü gelmiş. Burada filleri besleyebiliyor, yıkayabiliyor, sevebiliyor ve fotoğraf çekebilirsiniz. Fil safarisine katılmak da yapabileceğiniz şeyler arasında. Dördüncü güne gelirse ilk önce fazlasıyla büyük bir Hindu tapınağına gittik. Burada su en kutsal olan şey. İnsanlar kötü enerjiden arınmak için doğal kaynak sularının olduğu bir havuza girip kafalarını akan suyun altına sokuyorlar.

Endonezya'nın genelinde Müslümanlık yaygın olsa da Bali'de Hinduizm hakim. Yerlilere sordüğümüz kadarıyla buradaki Hinduizm Hindistan'dan farklıymış. Buradaki gezimiz bittikten sonra aktif yanardağları görebileceğimiz bir terasa geldik. Aktif olmalarına rağmen hemen altlarında köylerin olması şaşırtıcıydı. Sonrasında bu bahsettiğim yanardağların sıcaklığıyla ısınan kaplıca havuzlarına gittik. Buradaki termal su hiçbir insan etkisi olmadan sürekli olarak akıyor. Beşinci yani son günümüzde Ubud merkezde dolaştık ve alışveriş yaptık. Yemeğimizi yedikten sonra havaalanına doğru yola çıktık. İstanbul'a dönmek 13 saat sürdü. Bali gerçekten görmeye değer bir yerdi. Doğayla iç içe, kültürünü kaybetmemiş harika bir ada. Bali'ye adım attığınızda büyük şehrin tantanasından uzaklaşıp adeta zamanın yavaşladığını hissediyorsunuz. İnsanların buraya iç huzurunu bulmak için gitmesine şaşırmamak gerek. Sadece sürüngenlere ve diğer her çeşit canlıya hazır olmanız lazım. Mesela otel odanızın yanında yılan görebiliyorsunuz. Yerlileri gerçekten cana yakın ve sürekli gülüyor. Her yer yemyeşil ve bu da kendinizi iyi hissetmenizi sağlıyor.

THE LOST COLONY OF ROANOKE

A 400-YEAR-OLD UNANSWERED QUESTION STILL CAPTURES PEOPLE'S CURIOSITY. WHAT HAPPENED TO THE GROUP OF COLONISTS, WHO VANISHED WHILE TRYING TO START ENGLAND'S FIRST SETTLEMENT IN NORTH AMERICA?

The colony of Roanoke, was an ambitious attempt by England's Sir Walter Raleigh in 1585, to establish a permanent North American settlements with the purpose of harassing Spanish shipping, discovering a passage to the Pacific Ocean and Christianizing Indians. The English colony was founded on an island off the coast of modern-day North Carolina. In the settlement's difficult first founding year, it's mayor and founder, John White, went back to England to request more resources and people. When he returned three years later, the colony of one hundred fifteen people had vanished without a single ruin or carcass. White couldn't find anything in the empty area except the word "Croatoan" and the letters "CRO" carved into trees within the colony's borders.

There are various theories about what could be happened to the group of those one hundred fifteen people. People of course didn't take the ideas of them disappearing or turning into ghosts as an answer. Although these ghost stories were useful for some scenario writers as this case of Roanoke, was used as themes of multiple series and movies. Turning back to reality, most people believe that the word "croatoan" was the name of the island which Roanoke colony decided to move, while Sir White was out in England. And there is another theory about the whole colony getting sick by a deadly disease and dying. However, since there wasn't any sign of dead bodies or carcasses in the district, therefore this theory cannot be correct.

TAKE A DEEP DIVE INTO:

OCEANIA

By Sinan Aygan

Photographs by trained photographers

Get to know the seventh, the most overlooked, the most underrated continent on the planet Earth. With its inimitable history and spectacular natural wonders, Oceania keeps surprising us with all of its mystery and story.

The continent Oceania is located in the lower right side of Asia, also the lower left side of America with the Atlantic Ocean between them.

Our continent is split by four regions. They're called Melanesia, Australasia, Micronesia, and Polynesia. Each region and regions' countries has their unique natural beauties, cultures and traditions.

Melanesian region is located in the middle of the continent. It is especially known for its biologically blonde black people. Their most spoken languages are from the Australasian language family, followed by some Papuan languages which don't belong to the same language roots.

The most known region, Australasia is located on the west of Oceania. Australia and New Zealand belong to this

region. Australasia is the richest and the most populated region of all. Australia itself comprises over 85% of the continent's gross domestic product.

The Polynesian region is where Oceania lives its cultural uniqueness at its top. Its people have the most extraordinary traditions like Copra races or the Heiva festivities. They are also known for their reputation as great navigators since their people had the most adventurous characteristics when it came to explore new lands with their sea crafts.

Lastly, the Micronesian region. The size of its lands are very petite. That's why they call the region by that name. Fun fact: Micronesian people didn't used to participate in wars because there weren't enough land to conquer or fight for.

As you conclude this brief exploration of Oceania on this page, may the glimpses of diverse cultures lingering in your mind, sparking a curiosity for the wonders that await in this fascinating continent.

Plants in Medicine Throughout History

Herbal treatment methods have become very popular in recent years. As with skin diseases, people also turned to the healing hand that nature offered them for stomach ailments. Those who sought cures in various plants and herbs found a cure for their diseases in the extracts and oils of plants found in nature. Herbal treatment methods, which are frequently used in the world, have begun to spread day by day. Today, we will talk about some of the medicinal plants that have met these expectations of people from past to present.

Juniper

Juniper was used as a flavoring in many parts of the world throughout history but its medicinal use dates back to some time. The earliest medical use of juniper goes back to 1500 BCE in ancient Egypt. They used to cure tapeworms. The Romans also treated tapeworms with juniper and the Greeks used juniper as a sedative with Arabs. In central European medicine it was a cure for poverty-associated disorders which were mostly intestinal problems like tapeworms. But they also used it to strengthen the body and maintain health. Also, it was used in North America for respiratory, joint and stomach diseases and all kinds of cuts and wounds.

Daffodils

Daffodils were used in traditional medicine by the Chinese for their anti-inflammatory capabilities which made them suitable for the treatment of respiratory problems. In European medicine, they were used to clean wounds and cuts because of their antibacterial properties which also helped the wound heal faster. The traditional use of it was quite limited at that time but nowadays daffodils are being tested for treating Alzheimer's disease and treating cancer more efficiently. Also, its antimicrobial properties are being considered for treating drug-resistant bacteria.

Foxglove

Foxglove can be used for heart problems. It strengthens heart muscles and also balances blood pressure. Although it's quite efficient for irregular beats and low heartbeat but its toxicity shadows the use of it dramatically. Foxglove is very toxic when used without proper dosage. It contains chemicals that are used in heart medicine. So without proper monitoring, it can be fatal. Lily of the Valley also has the same effects.

Myrrh

Myrrh has been used in toothpaste gargles and antiseptics. It was also used for toothache and to heal bruises, achy muscles and sprains. It was considered to reduce symptoms of mild respiratory diseases, joint disorders, and even cancer. Although there isn't enough scientific evidence to support these uses. However, some studies suggest myrrh interacts with the brain's pain relief resources supporting some of its usage.

Plants That Are Still Used Today

In the past opportunities in medicine was quite limited so our ancestors mainly used plants for healing purposes. But with the improving medicine, these uses were replaced by more efficient and reliable options. Although plants in medicine were less preferred, we still use some of the customs created by our ancestors that are scientifically proven in our lives. Here are some of the healing plants we still use;

Lavender

Lavender is an aromatic plant with small purple flowers that is widely grown in the Mediterranean. It also has an important place in traditional medicine thanks to its active content. There are different ways of consumption, but tea is most preferred. Lavender tea helps relieve digestive problems such as indigestion and bloating. Lavender tea can be used by people who don't want to use medication for migraine and headache complaints.

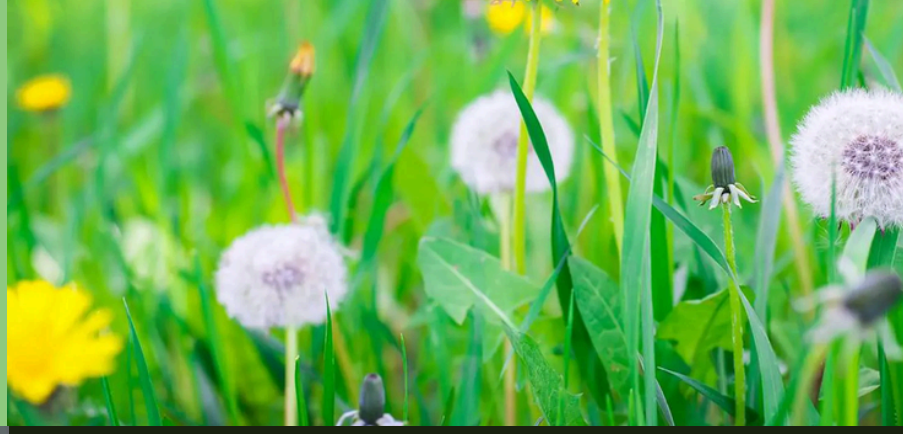
Mint

Fresh mint's benefits have been an ongoing topic for centuries in traditional and modern medicine. By its countless good for the human body, it helps digestive problems to skin health. Fresh mint stands out by being a natural solution for daily illnesses like nausea headaches and colds. It also reduces stress and helps clear the mind.

Dandelion

Dandelions are quite nutritious because of their herbal properties. Their leaves provide A, C, and K vitamins with calcium, potassium, and iron. These vitamins and minerals give the body energy keep the immune system in check and promote cell regeneration. Also, dandelions have been used throughout history for supporting liver function and detoxing.

Nettle

Nettle is a plant that is itchy when touched bare-handed but when consumed that has a lot of health benefits because of the enzymes, minerals and vitamins it contains. Nettle is usually associated with the stinging and itchy feeling of it when touched. Although it has a lot of health benefits some of them are relieving joint pain, reducing inflammation and cleansing the blood which helps anemia treatment.

Sıgla Oil

Sıgla oil is an oil obtained from the resins dripping from the sıgla tree. These resins found in the sıgla tree go through a special process and after this process they acquire the consistency of oil. It is an oil that was used for mummification in the Egyptian period and was later discovered to have health benefits. In ancient times, it was also known as Cleopatra's health potion and there are speculation that it was used in medicine at that time. While the benefits and nutritional content of sıgla oil create positive results on the skin, it also accelerates blood circulation and helps with headaches and muscle pain.

Linden

We use linden for various health problems and it contains many vitamins and minerals. Linden helps relieve flu and cold symptoms such as cough and sore throat. Relieving stress and anxiety and improving sleep quality are also among the benefits of linden. The medical history of linden dates back to ancient times and has been called the "Nectar of Kings" due to its widespread use for medicinal purposes throughout history.

Bahar Şahsuvaroğlu

Duru Küçüköğlü

UEFA EURO2024 GERMANY

Dünya Kupası'ndan sonra futbol dünyasının en prestijli organizasyonlarından biri olan EURO 2024, unutulmaz anlara sahne oldu. Almanya'nın ev sahipliğinde gerçekleşen bu dev turnuva, Avrupa'nın en iddialı ülkelerinin sahada sergilediği nefes kesici performanslarla izleyenlere büyük bir futbol şöleni sundu. Tecrübeli oyuncular son danslarını oynarken, genç yıldızlar ise geleceğin futbol sahnesine damga vuracaklarını gösterdiler. Heyecan, sürprizler ve yıldız oyuncuların çarpıcı performansları, turnuvayı tarihe geçen bir organizasyon haline getirdi.

GROUP A	GROUP B	GROUP C
GERMANY	SPAIN	SLOVENIA
SCOTLAND	CROATIA	DENMARK
HUNGARY	ITALY	SERBIA
SWITZERLAND	ALBANIA	ENGLAND
GROUP D	GROUP E	GROUP F
POLAND	BELGIUM	TÜRKİYE
NETHERLANDS	SLOVAKIA	GEORGIA
AUSTRIA	ROMANIA	PORTUGAL
FRANCE	UKRAINE	CZECHIA

EURO 2024'te 24 takım, dörtlü olarak 6 grupta mücadele verdi. Bu aşamada yapılan 36 maçta atılan 81 gol ile tabiri caizse futbolseverler gole doydu. Özellikle turnuva boyunca atılan son dakika golleri turnuvanın heyecanına heyecan kattı. Kritik anlarda gelen bu goller kimi takımlara mucizeyi yaşatmış olsa da bazı takımlara dramatik sonları da yaşatmış oldu.

Türkiye için ise EURO 2024, aslında geleceğe bir mesaj niteliğindedir. Tecrübeli oyuncuları ve geleceğe ışık tutan genç yetenekleri ile bu turnuvada şampiyon olamamış olsa bile sahada gösterdiği performansla umut dolu bir yolun ilk adımını attı.

Gürcistan maçı ile ümit vadeden bir başlangıç yapan Türkiye, Arda Güler'in attığı nefes kesici gol ile adeta Avrupa takımlarını sarstı. Genç yıldızın attığı bu güzel gol ile Türkiye'nin turnuvaya olan inancını arttırırken kendinden epey söz ettirdi. Bu gol Türkiye'nin turnuvadaki iddiasını net bir şekilde ortaya koydu ve takıma inanılmaz bir motivasyon olarak yansıdı. Devamında gelen Portekiz maçı mağlubiyeti birçok insan için hayal kırıklığı olarak görülse de Türkiye için bu bir mağlubiyet değil şampiyonluk yolunda çıkan ufak bir engel oldu. Kadronun temelini oturmasını sağlayan bu mağlubiyet sonrası gözler Çekya maçına çevrildi.

Devamında gelen Portekiz maçı mağlubiyeti birçok insan için hayal kırıklığı olarak görülse de Türkiye için bu bir mağlubiyet değil şampiyonluk yolunda çıkan ufak bir engel oldu. Kadronun temelini oturmasını sağlayan bu mağlubiyet sonrası gözler Çekya maçına çevrildi.

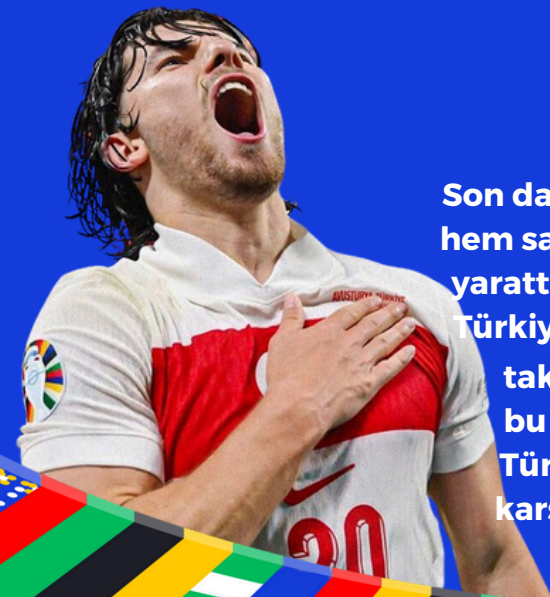
Oldukça zorlu geçen Çekya maçı, iki takımın da sahada büyük bir mücadele sergilediği ve defans hattının kilit bir rol oynadığı anlarla doluydu. Maç boyunca dengeyi bozan anlar az olsa da Türkiye, rakibi karşısında pes etmeyen bir oyun ortaya koydu. Hem teknik hem de fiziksel açıdan yoğun geçen bu karşılaşma, futbolseverler için adeta bir sinir harbine dönüştü.

CZECHIA VS TURKIYE

FULL TIME

11' Barák	■	■	Özcan 31'
20' Barák	■	■	Yıldız 37'
34' Schick	■	■	Yüksek 49'
84' Jaros	■	■	Çalhanoglu 66'
85' Cerv	■	■	Çakır 68'
90'+1 Krejci	■	■	Müldür 81'
90'+8 Chory	■	■	Günok 85'
90'+8 Soucek	■	■	Akaydın 85'
		■	Kökçü 90'+5
		■	Ayhan 90'+5
		■	Güler 90'+8

Son dakikada Cenk Tosun'la gelen galibiyet golü hem sahada hem de tribünlerde büyük bir coşku yarattı. Taraftarları ayağa kaldıran bu kritik gol Türkiye'nin turnuvadaki iddiasını pekiştirirken, takımın moralini de zirveye taşıdı. Ancak bu galibiyetin ardından gelen 11 sarı kart, Türkiye'yi bir sonraki maç olan Avusturya karşılaşmasına önemli eksiklerle götürdü.

Soluksuz geçen Avusturya maçında kornerden bulduğumuz iki gol ile Arda Güler yine yıldızını parlattı. Son dakikalara doğru baskıyı arttıran Avusturya ne kadar denese de Mert Günok gole geçiş vermeyerek turnuvanın kurtarışına imza attı, futbolun efsanesi Pele Instagram hesabından Mert Günok'un bu kurtarışını tebrik etti. Son perdeye geçiş yaparken Hollanda maçına gidiyoruz.

İlk yarıyı kusursuz oynayan Türkiye şüphesiz ki bu oyunu devam ettirebilseydi şampiyonluğa talip değil sahipti. Özellikle Barış Alper Yılmaz'ın Virgil Van Dijk ile mücadelesi Türkiye'nin sıradan bir takım olmadığını Hollandalılara tekrar hatırlattı. Maalesef ilk yarıya önde girdiğimiz maçta hakem hataları ve Hollanda'nın kendini toparlaması ile 2-1 mağlup olduk. Bizim için turnuvanın sonu olsa da gelecekte oynanacak 2026 Dünya Kupası ve EURO 2028 için çok güçlü bir takım olacağımız bilinen bir gerçek.

Turnuvanın devamında İspanya'nın oynadığı müthiş futbol ve Almanya'ya karşı aldıkları galibiyet aslında şampiyonu erkenden belli etmişti.

Devamında gelen galibiyetler ile EURO 2024'ün kazananı haklı galibiyeti ile İspanya oldu. İkonik anları ve bol gollü maçları ile şüphesiz tarihe geçecek unutulmaz bir turnuvaydı.

Eymen Eryiğit

11 Ayın Sultanı: Ramazan-ı Şerif

Her yıl Ramazan ayı gelip çatığında hepimizi büyük bir coşku ve neşe sarar. Oruç için hazırlıklar yapılır, iftar ve sahur menüleri belirlenir. Hele de iftara son beş dakika kala yaşanan heyecanlı bekleyişler ya da sahur vakti ezan okunurken içilen son yudum sular yok mu, işte bu mübarek ay herkesin içini ısıtmaya yeter de artar bile. Fakat gelgelelim uzun yıllardır süregelen Ramazan ayı geleneklerimizi ne kadar anlatsak da yetmez. Bugünkü yazımızda kaleminiz el verdiğince hem ülkemiz hem de dünya çapında yapılmaya devam edilen köklü Ramazan ayı geleneklerinden bahsedeceğiz, o zaman: Hoş geldin Ya Şehr-i Ramazan...

İlk olarak güzel ülkemiz Türkiye ile Ramazan ayı gelenekleri turumuza başlayalım. Ülkemizde hâlihazırda yapılmaya devam edilen gelenekler olduğu kadar geçmişin gölgesinde kalmış ve günümüzde yaygınlığını yitirmiş olan pek çok geleneğimiz var, gelin hep birlikte bunlara bir göz atalım:

Hilalin Gözlenmesi

Dinimizde namaz, sahur, iftar saatlerinin belirlenmesinde hicri takvim yani Ay'ın hareketleri esas alınır. Bu nedenle Ramazan ayının başlangıcını tespit etmek için hilalin gözlenmesi, yüzyıllar boyunca önemli bir gelenek olarak varlığını sürdürdü. Osmanlı toplumunda bu görevi yerine getirecek olan kişiler dürüst, suç işlememiş kişiler arasından belirlenir, hilali görenler şahitlerin huzurunda kadiya durumu bildirir ve Ramazan ayının başladığı ulaklarla halka bildirilirdi. Hilali gören kişilere hediyeler verilmesi de ayrı bir gelenektir. Günümüzde astronomi biliminin ve teknolojinin geldiği nokta Ay'ın hareketlerini en ince detayları ile takip etmemizi, önemli tarih ve saatleri en doğru şekilde hesaplamamızı sağlıyor.

Zimem Defteri

"Zimem defteri" mahalle esnafının müşterileri için tuttuğu veresiye defteri anlamına gelmektedir. Yakın bir geçmişte bile oldukça sık kullanılan veresiye defterleri, mahalle sakinlerinin borçlanarak esnaftan alışveriş yapmalarına olanak sağlıyordu. Varlıklı kişilerin, Ramazan ayı geldiğinde esnafın elindeki zimem defterlerindeki borçları, kimin olduğuna bakmadan ödemeleri toplumumuzun önemli geleneklerinden birisiydi. "Sağ elin verdiği sol el bilmemeli" anlayışı ile yapılan bu yardımlarda ne borçlu hesabı kimin kapattığını öğrenir ne de yardımseverler kimin hesabını kapattıklarını bilirdi. Günümüzün alışveriş sistemlerinde veresiye defterleri neredeyse hiç kullanılmıyor. Ancak "askıda fatura" gibi uygulamalarla ihtiyacı olanların borçlarını kapatmaya yönelik sosyal dayanışma örnekleri hâlâ devam ediyor.

Semai Kahveleri

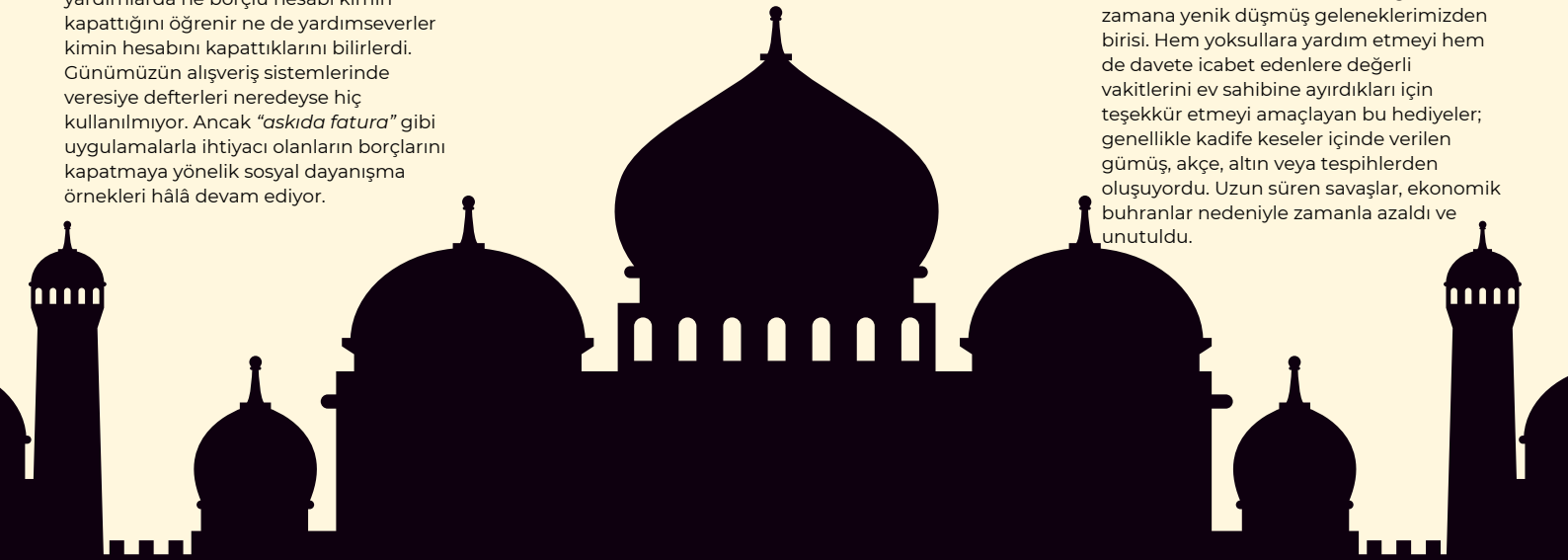
19. yüzyılda yaygınlaşmaya başlayan semai kahvehaneleri Ramazan ayının ilk günü açılır, arife günü akşamı kapanırdı. İftar ve teravih namazı sonrasında toplumun her kesiminden insanı bir araya getiren bu müzikli kahvelerde aşıklar tarafından semailer okunur, mani atışmaları yapılır, çözülmesi istenen bilmeceler kahve duvarlarına asılırdı. Uzun yıllar boyunca Ramazan eğlenceleri geleneğinin önemli bir parçası olan semai kahvehaneleri 1900'ü yılların ilk yarısında giderek azalarak sosyal hayattan silindi.

Sadaka Taşları

Genellikle cami avlularına, gelir düzeyi düşük semtlere, vakıf bahçelerine ya da mezarlık yakınlarında yerleştirilen sadaka taşları sosyal dayanışmanın son derece işlevsel ve özel örneklerinden biri olarak kabul ediliyor. Aynı ve nakdi yardımların üzerindeki oyuğa bırakıldığı ve ihtiyaç sahiplerinin ihtiyacı kadarını aldığı bu taşların pek azı günümüze kadar ulaşmış. Osmanlı toplumunda yılın her döneminde aktif olarak kullanılan sadaka taşları, özellikle yardımlaşmanın ön plana çıktığı Ramazan aylarında önemli bir dayanışma yöntemi olarak kullanılmış.

Diş Kırası

Varsıl kimselerin iftara çağırdıkları davetlilere yemekten sonra verdikleri ve "diş kırası" olarak adlandırılan hediyeler, yardımlaşma kültürümüzün zarif örneklerinden birisi olmasına rağmen zamana yenik düşmüş geleneklerimizden birisi. Hem yoksullara yardım etmeyi hem de davete icabet edenlere değerli vakitlerini ev sahibine ayırdıkları için teşekkür etmeyi amaçlayan bu hediyeler; genellikle kadife keseler içinde verilen gümüş, akçe, altın veya tespihlerden oluşuyordu. Uzun süren savaşlar, ekonomik buhranlar nedeniyle zamanla azaldı ve unutuldu.

Ramazana Eğlenceleri

Televizyonun diğer iletişim ve eğlence araçlarının olmadığı dönemlerde Ramazan ayının toplumsal yaşama getirdiği hareketlilik, kendine has eğlence geleneklerinin de ortaya çıkmasını sağladı. Özellikle teravih sonrasında kahvehanelerde toplanmak, meddah oyunları, Karagöz ve Hacivat, ortaoyunu gösterileri izlemek, İstanbul'da Direklerarası'nda düzenlenen eğlencelere katılmak, birlikte ibadet eden bir toplumun aynı şekilde birlikte eğlenmesini de sağladığı için oldukça önemliydi. Son yıllarda pek çok kentimizde yeniden canlandırılmaya çalışılan Ramazan etkinlikleri eski ihtişamlı günlerinden hayli uzak olsa da benzeri bir işlevi yerine getirmeye çalışıyor.

Bahsettiğimiz geleneklerimizin unutulmaya yüz tuttuğunu söylemiştik elbette fakat bu nostaljik geleneklerin günümüzde çeşitli merciler tarafından yeniden canlandırılmaya çalışıldığını da altını çizmekte yarar olduğunu düşünüyoruz.

Turumuzun sıradaki durağı, geçmişten bu yana hala süregelen ve günümüzde de varlığını korumayı başarmış geleneklerimiz:

Mahya

Mahyacılık, Ramazan ve bayram gecelerinde çift minareli camilerde iki minare arasında gerili iplere zeytinyağılı kandiller asarak yazı yazma ve şekil yapma sanatıdır. İslam dünyasında sadece ülkemizde uygulanan bu gelenek adını "aylık" anlamına gelen "mahiyeye" kelimesinden alır. İstanbul'da ilk mahyanın tam olarak hangi tarihte kurulduğu bilinmiyor ancak 1578 yılında İstanbul'a gelen Solomon Schweigger'in seyahatnamesinde bulunan bir çizimde, minareler arasına asılmış kandiller görülüyor. 1617'de yapıımı biten Sultanahmet Camii'nde de o yıl mahyaların asıldığı biliniyor. Geçmişte büyük ustalık isteyen mahyacılar, günümüzde teknolojinin etkisiyle bir sanat olmaktan çıktı ancak elektrik ampulleriyle mahya kurma geleneği hâlâ devam ediyor.

Özbekistan'da Sıra Dışı Bir Gelenek: Gelin Selamı

Dünya Müslümanlarının Ramazan geleneklerinden bir diğeri de Özbekistan'da yaşatılmaya devam ediliyor. Bu gelenekte Müslümanlar iftarlarını ülkelere özgü "piyale" adı verilen geleneksel fincanlarda servis ettikleri bir çayla açıyor. Bir diğer gelenekse Ramazan Bayramı'nda ve diğer dini bayramlarda uygulanan "gelin selamı" âdeti. Yeni evlenmiş ve ilk bayramını kendi evlerinde geçiren gençlerin evleri bayramda ziyaret ediliyor. Yeni evlenmiş olan gelin, başının üstüne attığı beyaz örtünün kenarlarını kaldırıp yüzü görünecek şekilde gelen misafirleri teker teker üç kez selamlıyor. Bu geleneğe "gelin selamı" deniyor ve asırlardır kuşaktan kuşağa aktararak devam ediyor.

Kazakistan: İhtişamlı Gelenekler

Kazak Türkleri bu faziletli ayı evlerini temizleyerek ve alışveriş yaparak karşılar. İftar sofralarında mantı, yöresel pilav, beşparmak gibi yemekler; kımız ve deve sütünden yapılan "şubat" benzeri içecekler yer alır. İftarın ardından halk, camiye gider ve teravih namazı kılınır. Ramazan'da çocuklar Jarapazan yırırlarını söyleyerek kapı kapı dolaşarak ev sahiplerine iyi dileklerini iletir ve bizim kültürümüze benzer şekilde ev sahipleri de çocuklara şeker, çikolata gibi hediyeler vererek geleneği yerine getirmiş olurlar.

Tunus: Kur'an Ayı Ramazan

Tunus'ta pek çok camide yerel ve uluslararası Kur'an ezberleme yarışmaları geleneksel olarak gerçekleştirilir. Bununla beraber başkent Tunus'ta bulunan El-Zaytuna ve Kayravan'daki Sidi Ukba Ulu Camii de bu ayda yapılan özel dini etkinliklerin en önemli sahnesi konumundadır. Tunus halkı iftar vaktinden sonra teravih namazlarını kılıp zikirlerini çeker ve dini vaazlara, sohbetlere katılır. Ayrıca Tunus'ta Ramazan'ın ilk yarısında evlenmek isteyen gençlere nişan organizasyonları yapılır. Bu ayın yirmi yedinci gecesinde erkek tarafı kız tarafına "el-mevsim" adı verilen özel hediye sepetini götürür.

Böylelikle ülkemiz ve dünyanın Ramazan ayı geleneklerini incelemiş ve farklı ülkelerin geleneklerini öğrenmekle kalmayıp aynı zamanda ülkemizin belki daha önce adını dahi duymadığımız geleneklerinin varlığını keşfettik. Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

İftar Topu

Günümüzün büyük şehirlerinde iftar topunun sesini duymak çok mümkün değilse de iftar saatinde top atma geleneği şehirlerimizin çoğunda devam ediyor. Ses sistemlerinin gelişmemiş olduğu dönemlerde önemli bir uygulama olan iftar topu atma, ilk olarak Sultan II. Mahmud döneminde başlamış ve zamanla gelenek haline gelmiş. İstanbul'da Ramazan ayının ilk iftar topu her yıl Sultanahmet Meydanı'nda atılıyor.

İftar Davetleri

Yardım için verilen iftar yemekleri ve konuk ağırlamak amacıyla düzenlenen iftar davetleri geleneksel misafirperverliğimizin bir uzantısı olarak bugün de devam ediyor. Hayır amacıyla iftar daveti vermek isteyenler için pek çok farklı alternatif bulunuyor. Belediyeler ya da sivil toplum kuruluşları ile iletişime geçerek geniş kitlelerle paylaşabileceğiniz iftar sofraları kurmanız mümkün. Bunun yanı sıra orucumuzu akrabalarımızla, dostlarımızla ya da komşularımızla kalabalık sofralarda açmanın verdiği mutluluk ise bir başka.

Ramazana Davulcusu

Ramazana ayının olmazsa olmaz geleneklerinden birisi de Ramazan davulcusu. Yaklaşık 150 yıl önce, insanları sahura kaldırmak için başlayan bu gelenek, maniler eşliğinde sokak sokak dolaşan ve bahşış toplayan davulcularla bugün de devam ediyor.

Ramazana Temizliği ve Ramazan Hazırlıkları

Ruhumuzu temizleyen Ramazan ayına girmeden önce, bu kutsal aya duyduğumuz saygının gereği olarak hem evlerimizi hem de ibadethanelerimizi temizleme geleneği yurdumuzun hemen her köşesinde devam ediyor. Yapılan her hazırlık Ramazan süresince daha az yorulmamızı, ibadetlerimizde daha çok vakit ayırmamızı sağlaması açısından da önem taşıyor.

Fenerlerle Aydınlanmış Işıl Işıl Mısır Sokakları

Mısır, köklü Ramazan geleneklerine sahip ülkelerden biri. Mısır'da Ramazan'ın yaklaşmasıyla birlikte sokaklar, evler, dükkânlar ve caddeler "fanus" adı verilen fenerler ve kâğıt aydınlatmalarla süsleniyor. Bu rengârenk ve ışıl ışıl fenerlerin asılması yüzyıllar öncesinde bölgede hüküm sürmüş olan Fatımi Devleti'ne dayanıyor. Etrafı aydınlatan ve âdeta bir festival alanına çeviren bu aydınlatmalar dünyadaki en renkli ve ilgi çekici Ramazan geleneklerinden sayılabilir. Günümüze kadar gelmiş olan bu gelenek Mısır'da birlik, beraberlik ve dayanışmayı temsil ediyor.

Hindistan'da Sahur Coşkusu: Seheriwalas

Dünyanın en kalabalık ülkelerinden biri olma ünvanına sahip Hindistan, birçok kültür ve inançtan insanı ağırlıyor. Hindistan'da yaşayan Müslümanların bizim çok da yabancı olmadığımız bir gelenekleri bulunuyor. "Seheriwalas" adıyla bilinen bu gelenek ülkemizdeki Ramazan davulcularını akla getiriyor. Davul çalan bu kişilere "seheriwala" deniyor. Babür İmparatorluğu'na dayanan bu gelenekte, davul çalan kişiler sahur vaktinin geldiğini duyurmak, Müslümanların uyanmalarını sağlamak için davul eşliğinde kasideler okuyor.

Pakistanlı Kadınların Bayram Hazırlığı: Mehndi ve Celibi

Pakistan'da Ramazan boyunca camiler özenle süslenerek bayrama hazır hâle getiriliyor. Bunun dışında Ramazan Bayramı'ndan bir gün önce "Chaand Raat" geleneği gerçekleştiriliyor. Bu gelenekte geniş ve açık alanlarda kalabalık misafirleri ağırlayabilecek büyüklükte iftar sofraları kuruluyor. Yılın son iftarı kalabalık sofralarda hep birlikte yapılıyor. Bu iftar sofralarında "Celibi" olarak adlandırılan özel bir tatlı da ikram ediliyor. Bayram için hazırlıklara başlayan kadınlar ellerine "Mehndi" kınaları ile çeşitli desenler çizdiriyor. Kına tezgâhlarının yer aldığı sokaklarda esnaf da dükkânlarını günün anlam ve önemine uygun şekilde süslüyor.

Ölmeye Hüç Tutmuş Bir Savaş Sanatı

Hayatınızda hiç izlediğiniz epik bir Orta Çağ filmindeki şövalyelerin yerinde olmayı hayal ettiniz mi? Ya da fantastik edebiyatı eserlerinde pohpohlanarak anlatan gözünü kan bürümüş gibi lanse edilen Japon derebeyliklerinin gözde askerlerinden olan Samurayların kullandığı keskin ve pürüzsüz bir şekilde dövülmüş kanatalarını tutmak istemiş miydiniz hiç? Ne hoştur ki artık bu hayallerinizi gerçeğe dökebilme şansına sahipsiniz!

HEMA (Historical European Martial Arts) adıyla bilinen ve dünya genelinde sayıca az kişi tarafından ilgi gören ve genellikle kılıç çarpışması odaklı bir savaş sanatıdır. Genel prensibi hakemlerce belirlenmiş bir ring üzerinde iki oyuncunun kendilerinin korurken aynı zamanda da seçtikleri silahlarla birbirlerinin vücuduna darbe indirmesi üzerine kurgulanmıştır ve başta kafa, gövde ve bacaklar odaklı olmak üzere kendisine has olan bir puanlama sistemi vardır.

Bir HEMA karşılaşmasından galip gelmek için önceden seçilmiş olan yedi ile on beş arasındaki puan barajını aşmanız gerekmektedir. Baş ve yüze doğru yapılan bir saldırı üç ve beş arası bir puan değerine sahipken bu sayı göğüs ve vücudun geri kalan üst kısımları için 2 puan verilir. Karşılaşma içinde hakemler yapılan bütün hamleleri analiz eder ve maçın genel sonucu ortaya çıkar. Genellikle de tek tur on beş puan olmak üzere iki veya üç galibiyet sizi bir HEMA turnuvasında üst turlara taşıyabilir.

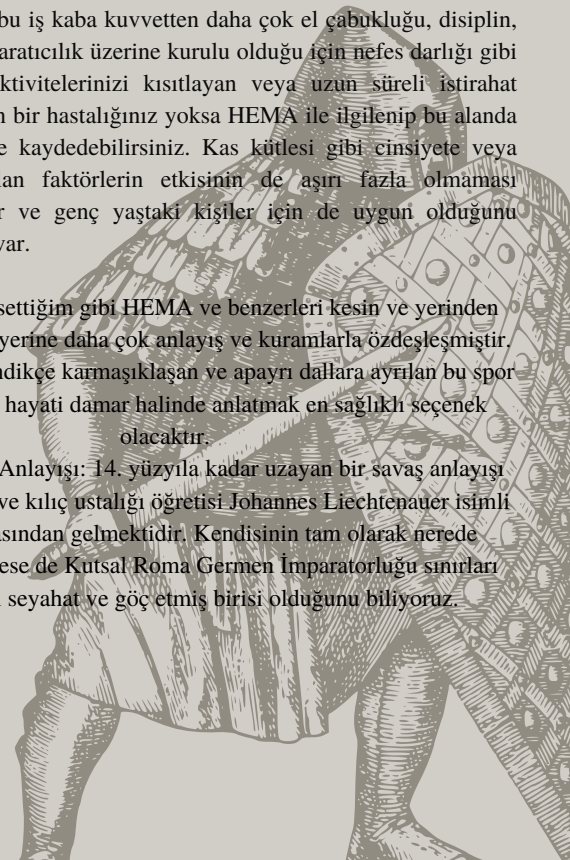
HEMA'yı tanımlarken ona tam bir spor damgası yapıştırmak doğru olmaz. Çünkü diğer sporların aksine, buna bazı dövüş sanatları da dahil olmak üzere, aşırı keskin kurallar bütününe bağlı kalmaz. Doğası gereği daha özgürlükçü bir profil çizilebilmeyi başarmıştır. Bunun için verebileceğimiz en temiz örnek ise herhangi bir boks müsabakasında sporculardan birisi arkasında döndüğünde oyun durdurulurken, bir HEMA karşılaşmasında böyle bir durumun söz konusu olmayışıdır. İki tarafta karşıdakini 'etkisiz hale getirmek' için hür ve özgürce düşünüp hareket etmelidir. Savaş sanatı diye bahsedilmesinin de temel dayanağı budur. HEMA ile ilgilenen kişiler hem atik olup hem de çok yönlü ve yaratıcı düşünceleri gerekmektedir. Ve bu anlayışı incelediğimizde de görebiliriz ki HEMA müsabakasındaki temel işleyip etki-tepki etkileşimi üzerinedir. İki oyuncu da karşı tarafı anlamaya ve verdiği sinyallere doğru karşılık vermeye çalışır. Bu turnuva usulünde olan karşılaşmada mesafe ve silah pozisyonu ile sınırlı kalabilirken, açık turnuva veya gayriresmi karşılaşmalarda silah seçiminde bile başlayabilir. Çünkü resmiyeti olan çoğu karşılaşmada yarışmacılar arasındaki tek fark yetenekleri ve yorumlama becerileridir.

HEMA veya onun benzeri aktiviteleri veya sporları yapmak isteyen çoğu kişi en başta fiziki yeterlilik ve tehlike faktörü yüzünden biraz kaygı ve ön yargıya sahip olabilir. Ama herhangi bir endişeniz olmasın. Eskrim'den Buhurt'a;HEMA'nın diğer alt dallarından başka savaş veya dövüş sanatlarına kadar varlığı gösteren kurallar ve kuramlar genelgeçerlidir ve insanın sağlığını korumak üzerine inşa edilmiştir. Kullandığınız herhangi bir kılıç veya aletin sivri uçları yoktur. Ve kör silahlarla uğraşmanıza rağmen sıkı ve düzenli olarak denetlenen zırlar ve koruma yelekleri giyersiniz.

Aynı zamanda da bu iş kaba kuvvetten daha çok el çabukluğu, disiplin, koordinasyon ve yaratıcılık üzerine kurulu olduğu için nefes darlığı gibi spor ve sportif aktivitelerinizi kısıtlayan veya uzun süreli istirahat etmenizi gerektiren bir hastalığınız yoksa HEMA ile ilgilenip bu alanda büyük bir ilerleme kaydedebilirsiniz. Kas kütlesi gibi cinsiyete veya genetiğe bağlı olan faktörlerin etkisinin de aşırı fazla olmaması nedeniyle kadınlar ve genç yaştaki kişiler için de uygun olduğunu belirtmekte fayda var.

Yukarıda da bahsettiğim gibi HEMA ve benzerleri kesin ve yerinden oynamaz kurallar yerine daha çok anlayış ve kuramlarla özdeşleşmiştir. O yüzden içinde indikçe karmaşıklaşan ve apayrı dallara ayrılan bu spor anlayışlarını iki hayati damar halinde anlatmak en sağlıklı seçenek olacaktır.

1.Alman HEMA Anlayışı: 14. yüzyıla kadar uzayan bir savaş anlayışı olan Alman silah ve kılıç ustalığı öğretisi Johannes Liechtenauer isimli bir eskrim ustasından gelmektedir. Kendisinin tam olarak nerede yaşadığı bilinmese de Kutsal Roma Germen İmparatorluğu sınırları içinde sürekli seyahat ve göç etmiş birisi olduğunu biliyoruz.

Ölmeye Üz Tutmuş Bir Savaş Sanatı

Açık alanlarda iki, dar alanlar için de tek elle kullanış şansı sağlayan bu kılıç Zornhau (öfke vuruşu, güçlü ve hızlı bir kesme hareketi) ve Zwerchau (cüce vuruşu, savunması sarsmak için kullanılan baş hizasını hedefleyen bir saldırı çeşidi) gibi teknikler için idealdir. Savunması sarsmak için normal bilinen kılıcı, kabza etrafından kavramak yerine Mordhau (ölüm vuruşu) adı verilen kılıcı ters yüzde tutma üzerine kurulu bir kavrama stilini de destekler. Bu da onu çoğu saldırı ve savunma durumunda ideal kılmıştır.

Kılıç dışında müsabaka koreografisi açısından diğer anlayışlara göre Liechtenauer öğretisi daha sert bir tavır sergilemeyi ve etki-tepki döngüsünde rakibin tepki vermesini engellemek adına üst üste yapılabilecek saldırı şemaları oluşturmayı tercih eder. Savaş ne kadar hızlı biterse o kadar iyi bir başarı gösterilmiştir. Bu anlayışa da "Indes" adını vermişlerdir. Bu anlayışı düzgün kullanmanın anahtar kelimesi sezgi ve mesafedir. Eğer rakibi iyi sezerseniz hızlı tepki verip bir darbe ile eleyebilirsiniz. Bu da eskiden bir savaş sanatı değil de bir askeri öğreti olduğunda çokça kullanılmıştır. Mesafe konusunda gelince de Liechtenauer anlayışı için onlarca mesafe ölçeği çizilmiştir ama en geniş kapsamlı anlatıya üç adımdan oluşan bir plandır. İlk adımımız kitlelerce "Weit" (uzak) olarak bilinir ve bu mesafedeyken elinizde uzun bir baltalı kargı taşıyor olsanız bile rakibinize dokunamazsınız. Bu tarafların gövde gösterileri yaptıkları alandır. Şaşırma veya herhangi bir tuzağa düşme şansınız neredeyse yoktur.

İkinci mesafe ise "Zufechten" (karşılaşma) diye bilinir. Bu mesafedeyken silahlar birbirine değmez ancak bir çeşit itme (thrust) saldırısı ile rakibe kolayca ulaşabilirsiniz. Mesafe yönetimi için en önemli olan yer burasıdır çünkü hem kendi konumuzu korumaya çalışırken hem de karşı tarafın bacağının ulaşacağı mesafenin sizin güçlü tarafınıza mı yoksa sizin zayıf yanınıza mı denk geldiğini belirlemeniz gerekir. Sürekli tekrar ve disiplin gerektirir.

Son bölge ise "Krieg" (savaş) diye alınır. Bu mesafede artık savaşçılar birbirlerine çok yakınlardır. Kılıçlar her halükârda çarpışacak haldedir. Genellikle Zufechten ile Krieg arasında ileri geri adımlar atılarak denge ve mesafe yönetimi sağlanır.

Bu öğreti için ne kadar hırçın olarak gözüksün de kendi içindeki kuramlara karşı aşırı gelenekçi davranış gösterir. Örneğin zorunlu olmadığı sürece kuramlara ve Indes'e bağlı kalmanızı ister ve usta çırak ilişkisi gibi bir çeşit sosyal sınıf sistemi de vardır. İçine kapanıktır, yenilikten kaçınır. Belirli olanda ustalaşmak öğrenme eşğini oluşturur.

Silah çeşitliliği olarak da başta Langschwert olmak üzere çoğu çift ve tek ellerli silah kullanılmasına olanak sağlar. Ama yumruk yumruğa kaba şiddet kesinlikle yasaktır. Çünkü hali hazırda hırçın bir doğası olan bu öğretinin kişiye güç zehirlenmesi yaşatmasını istememişlerdir. Çünkü maymun iştahlılık ve barbarca tavırlar Indes'in doğasına aykırıdır.

2. İtalyan HEMA Anlayışı: Yine Alman ekolü gibi 14. yüzyılda baş göstermiştir Fiore dei Liberi isimli bir usta tarafından. Kendisinin yazmış olduğu "Fior di Battaglia" eseri ise genel öğretileri toplamıştır. İtalya'da Premariaccosınırları içerisinde yaşamış olan Fiore dei Liberi'nin asıl mesleği diplomatlıktır. Gezgin kişiliği ile öne çıkmıştır. Çoğusu onun bu eskrim ustalığını seyahatleri sırasında geliştirdiğine inanıyor.

İtalyan savaş anlayışı, Alman anlayışına göre daha özgürlükçü ve sakin olarak kurulmuştur ve terim bakımından daha temiz ve anlaşılır bir haldedir. Belirli bir kılıç tercihleri yoktur ancak tel ellerli silahlar için "MezzaSpada" (kılıç ortası) gibi teknikler keşfetmişlerdir. Daha önce bahsettiğimiz Mordhau (ölüm vuruşu) tekniğinin öncüsüdür mesela.

Fiore öğretisi olarak da bilinen İtalyan kılıç ustalığının temeli dengeli ve kontrollü olmaya dayalıdır. Almanlarda nasıl bir yarış hali varsa burada da bir dans benzetmesi söz konusudur. Önemli olan şey hız değil, düzen ve koreografinin kendisidir. Yavaş olmasına rağmen hantal hissettirmez, sanki dans ediyor gibi hissedersiniz. Ama ezoterik ve şiirsel bir dille anlatmayı tercih etmez. Bu tarz bir dili ancak "Fechtbücher" yazıları arasında bulabilirsiniz.

Dengeli bir oyun, güçlü bir savunma gerektirdiğinden bu anlayış genellikle gard odaklıdır ve dayanıklılık anahtar kelimedir.

Etki-tepki zincirini susturalı etmeden sıralı bir şekilde cevap verme üzerine kurulu olan bu öğretilerde dört tane temel gard şekli bulunur:

Posta Di Donna: Hanımefendi Pozisyonu olarak da bilinir. Güçlü saldırılar için şans tanır ve kılıç yukarıda, omuz arkasında tutulur. Dikey ve yatay saldırılar için aşırı elverişlidir ve kılıç geride durduğu için hızlıca pozisyon değişimine izin verir

Posta Di Finestra: Pencere Pozisyonu olarak bilinir. Kılıç baş hizasında, düşmana hafif açılı bir şekilde tutulur. Hızlı ve beklenmedik saldırılar için tasarlanmıştır.

Rakip saldırısına doğru anda cevap vermek için uygun pozisyon sağlayıp karşı saldırının temelini hazırlar.

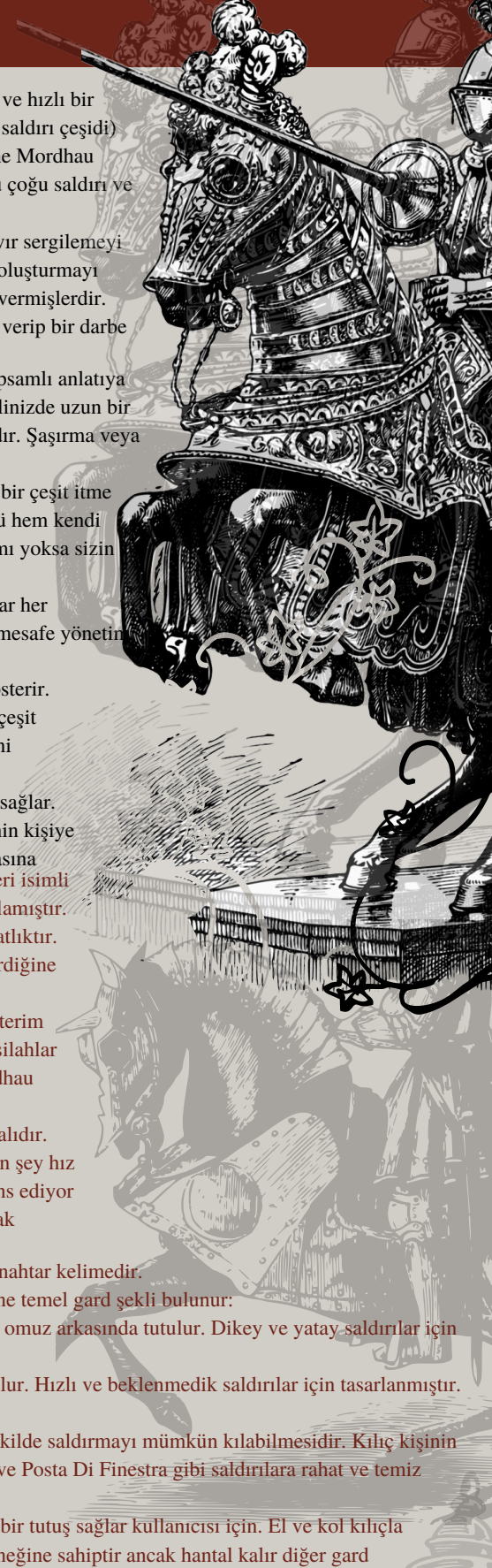
Posta Di Dente Di Zenghairo: "Yaban Domuzunun Dişi Pozisyonu" olarak anılır. Temel amacı hızlı bir şekilde saldırmayı mümkün kılabilmesidir. Kılıç kişinin eline göre aşağıya bakacak şekilde tutulur ve hafif eğim alacak şekilde hizalanır. Savunma için elverişlidir ve Posta Di Finestra gibi saldırılara rahat ve temiz geçiş için olanak sağlar.

Posta Di Porta Di Ferro: "Demir Kapı Pozisyonu" olarak bilinir ve savunma odaklıdır. Sağlam ve güvenli bir tutuş sağlar kullanıcı için. El ve kol kılıçla beraber aşağıya bakacak şekilde konumlandırılır. Çok güvenlidir, çoğu saldırısı kolaylıkla savuşturma yeteneğine sahiptir ancak hantal kalır diğer gard seçeneklerine göre.

İşte Fiore dei Libere öğretisi bu dört ayrı gardı düzgün bir şekilde sıralayıp dans edermişçesine savaşmaktadır. Silah çeşitliliği olarak da aşırı özgürdür. Yumruklardan, baltalara; hançerlerden, kancalı silahlara kadar geniş bir yelpazeye sahiptir. Indes anlayışı olmadığından ötürü daha kaba saba kavgalara da izin verir. Bu yüzden küçük yaşta kiler ve karşıt cinsiyeteki kişiler için önerilmez.

Maalesef ki kılıçların hayatımızdan çıkmasıyla beraber HEMA bir öğreti olma özelliğini kaybetme tehlikesi altındadır. En çok bilinen tür eskrim olsa da HEMA sadece bundan ibaret değil. Buhurt (meydan savaşı) gibi bir sürü farklı türe ev sahipliği yapan bu savaş sanatları dalına duyulan ilgi sürekli düşüyor. Eğer böyle giderse biz bir daha bu isimleri sadece tarih kitaplarında görebileceğiz. Aslında hem yaş hem de cinsiyet dostu olan bu spor topluluklarını filmlerde veya okudukları kitaplarda görüp merak eden insan sayısı fazla olsa bile onları bu hayallerinin gerçekten çok da uzak olmadığını gösteren bir iletişim aracı üzücüdür ki bulunmamakta. Yaratıcılığı, analitik düşünmeyi ve sezgileri güçlendirmeye yardımcı olduğu gerçeğini de unutmamak lazım tabii ki.

Şimdiye kadar anlattığımız teknikler veya direkt HEMA'nın kendisi sizin hoşunuza gittiyse ancak ülke içinde ilgilenen sayısı az olduğu için kendinize uygun bir yer bulamıyorsanız endişelenmeyin. İstanbul Tarihi Savaş Sanatları Birliği (İTSSB) belirli gruplar halinde HEMA ve Huburt eğitimi veriyor. Haftanın belirli günleri Moda (Kadıköy) civarında iki ile üç saat arası ders verilen bir programa sahiptir. Detaylı bilgiler için "itssb.org" adlı siteyi ziyaret etmeyi ve eğer hoşunuza giderse de bir şans vermeyi de deneyebilirsiniz. Kim bilir belki siz de bir kılıç ustası olabilirsiniz!

Bizimle İletişime Geçin

Bizi sosyal medyadan
takip etmek için :

Instagram: @dergikalender

**Kartal
Anadolu
Lisesi'ne
ulaşmak için :**

Sonraki sayılar için
yazılarınız, geri
bildirimleriniz,
önerileriniz ve daha
fazlası için :

dergikalender@yahoo.com

**5. sayımız
çok
yakında!**

Tel: 0216 352 11 05
Fax: 0216 305 64 36
Cevizli, Karabük Cd.
No:10, 34865 Kartal/
İstanbul